

PŘÍRODOVĚDNÁ STIPENDIA HUSOVY NADACE

Program pro Českou republiku a Slovenskou republiku

Smysl programu

Intenzivní rozvoj vědeckého bádání vedl k tomu, že se od počátku 20. století postupně rozevírala intelektuální propast mezi přírodními a humanitními vědami, a to dokonce až do takové míry, že se začalo mluvit o „dvou kulturách“, které spolu nedokáží komunikovat, protože jejich badatelské postupy i výsledky jsou radikálně odlišné. Tento rozdíl mezi oběma druhy věd byl navíc umocněn faktem, že přírodní vědy stále důrazněji nalézaly „odbytiště“ pro své objevy v aplikační sféře, zejména v průmyslu a obchodu, v neposlední řadě také ve vojensko-průmyslovém komplexu. Humanitní vědy, které takové aplikace nabídnout nemohly a nemohou, zdánlivě zůstávaly v pozadí, jakoby se zpožďovaly, ačkoliv ve skutečnosti řadou svých objevů a více či méně odůvodněných apelů upozorňovaly na nebezpečí, jež lidstvu hrozí právě z přebujelého a nekontrolovaného vědecko-technického rozvoje. Mnozí významní badatelé si ale toto nebezpečí zhruba od 20. let minulého století začali uvědomovat, a řada z nich – nejen z oborů humanitních – potom velmi aktivně usilovala o to, aby se vědecké myšlení jako výraz a projev jednoty evropské racionality dokázalo postavit nebezpečím, jež si nezřídka samo svou loupeživostí, mamonářstvím, ziskuchtivostí, ale i nerozhodností a váhavostí připravuje. Je přirozené, že nové cesty nejnázee a nejefektivněji nalézají mladí lidé. Proto se nadace obrací k začínajícím badatelům, k mladým lidem, kteří pociťují spoluodpovědnost za svůj vlastní intelektuální a morální růst stejně intenzivně jako za svět.

Komu je program určen

Stipendium je určeno pro studenty maturující v daném roce, kteří jsou přijati k univerzitnímu studiu programů matematiky, fyziky, chemie, biologie nebo medicíny na vysoké škole kdekoli na světě.

Výše stipendia a způsob výplaty

Stipendium činí 40 tis. Kč.

Výběr stipendistů

Nejvýše tři stipendisty ročně vybírá Správní rada nadace na základě svého vlastního posouzení jimi prokázané schopnosti promýšlet otázky vědy z hlubší perspektivy.

Žádost o stipendium

Kromě vyplnění základních údajů o uchazeči do webového formuláře musí žádost o udělení stipendia obsahovat jako přílohy (v souborech PDF):

1. Doklad o přijetí ke studiu daného programu na vysoké škole v kterékoli zemi pro příští akademický rok
2. Doklady o účasti na odborných soutěžích, olympiádách apod.
3. Samostatně napsanou esej v rozsahu 3 – 5 normostran pro jedno z následujících zadání (podle vlastního výběru):

- a) Základní otázky vědy hluboce promyslel Kant. Co vám říká text z Kritiky čistého rozumu (Předmluva k druhému vydání, B XII-XIV)?
- b) Novověká věda bývá spojována s radikalitou přístupu Descartesa k poznání a lidské svobodě. Co vám říká text z *Pravidel pro vedení rozumu* (první a druhé pravidlo, AT X, 359, 5 – 366, 9)?
- c) Touha po poznání se stává i tématem poetickým a jedním z příkladů toho je i Goetheovo zpodobnění vztahu vědce a ďábla. Co vám říká text z *Fausta* (první díl, Studovna)?
(České překlady uvedených částí textů jsou uchazečům k dispozici na webových stránkách nadace)

Žádost dále může obsahovat:

4. Vlastní literární a odbornou tvorbu apod.
5. Vyjádření učitele oboru

Časový harmonogram

Vyhlášení programu: 2. 1. 2023

Uzávěrka žádostí: 2. 9. 2023

Vyhlášení výsledků: 15. 11. 2023

Kontakty

Vzdělávací nadace Jana Husa

Cihlářská 15, 602 00 Brno

Kontaktní osoba: Mgr. Jana Švábová

Telefon: 530 331 240

E-mail: jsvabova@vnjh.cz nebo vnjh@vnjh.cz

Webové stránky: www.vnjh.cz